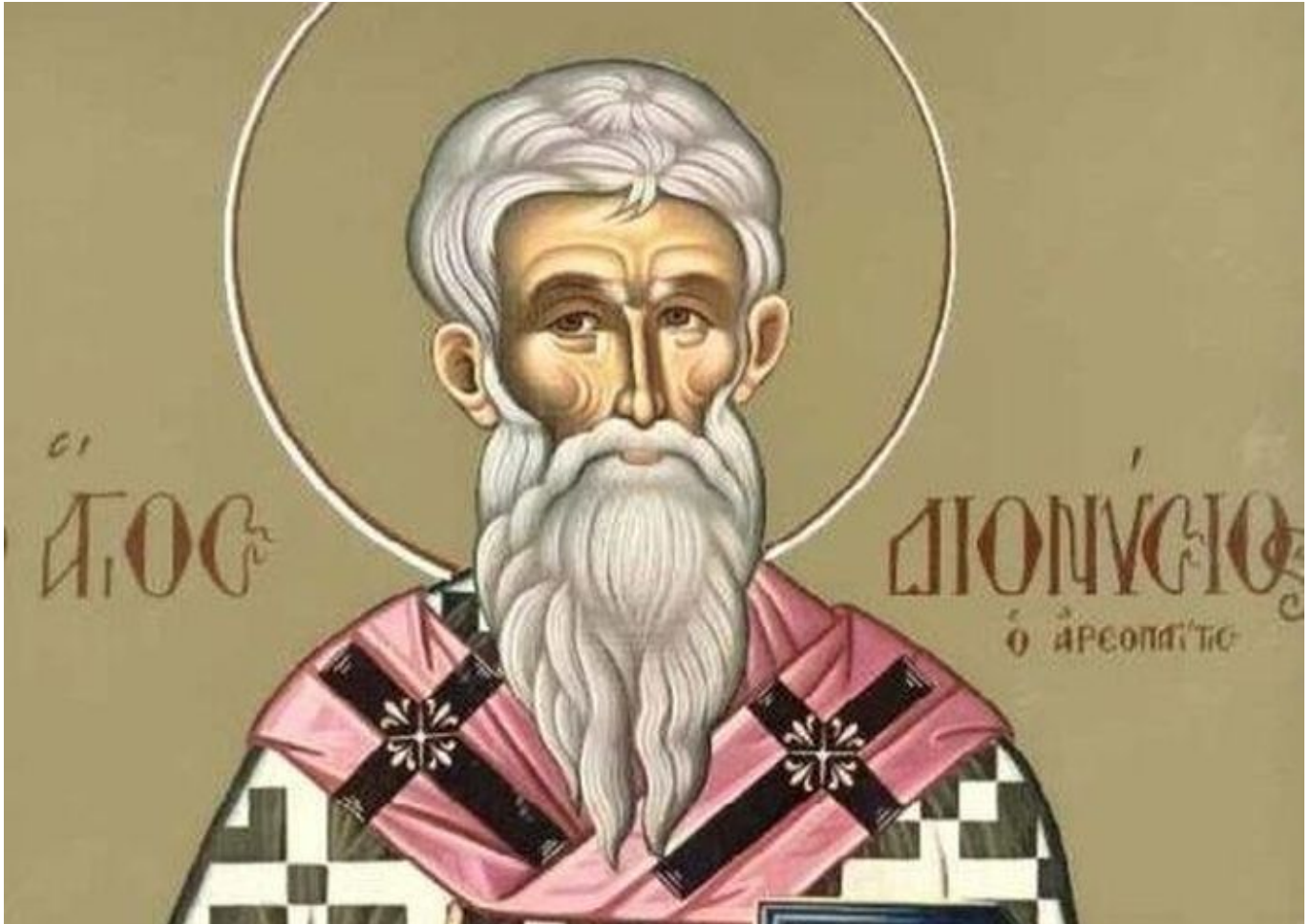

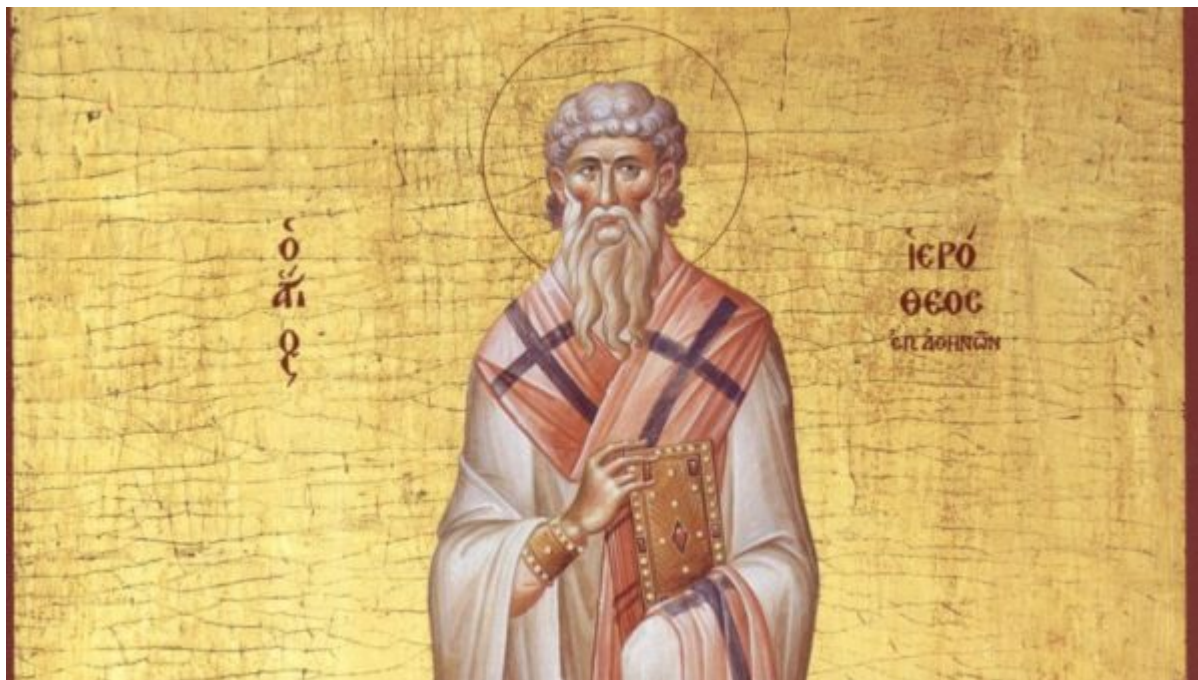
«Σήμερα ή ο Θεός πάσχει ή ήλθε το τέλος του κόσμου»

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

- Του π. Θεμιστοκλή Μουρτζανού

«Δύο σπουδαίες προσωπικότητες της πρώτης χριστιανικής ζωής και παράδοσης, που θα μπορούσαμε να τους χαρακτηρίσουμε ως Αποστολικούς Πατέρες του 1ου αιώνα μ. Χ. εορτάζει η Εκκλησία την 3η και την 4η Οκτωβρίου. **Προηγείται ο μαθητής, ο άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης. Έπεται ο δάσκαλος, ο άγιος Ιερόθεος, πρώτος επίσκοπος Αθηνών.**

Και οι δύο υπήρξαν δικαστές. Μορφωμένοι στην αρχαιοελληνική παράδοση, στις επιστήμες, στη ρητορεία και τη φιλοσοφία έζησαν το θαύμα της κοινωνίας με τον Θεό διά της φύσεως και διά των προσώπων. Ο άγιος Διονύσιος βρέθηκε στην Ηλιούπολη της Αιγύπτου κατά τον καιρό της σταύρωσης του Χριστού. Όλοι οι φιλόσοφοι έζησαν μια έκλειψη ηλίου, η οποία υπερέβαινε όλους τους νόμους της Αστρονομίας. Τότε ο Διονύσιος είχε φωνάξει: «Σήμερα ή ο Θεός πάσχει ή ήλθε το τέλος του κόσμου». Ανακοίνωσε στον δάσκαλό του Ιερόθεο την εμπειρία του και περίμεναν μία απάντηση. Έγιναν και οι δύο δικαστές στον Άρειο Πάγο της Αθήνας και απολάμβαναν μεγάλης τιμής. Όταν ήρθε στην Αθήνα ο απόστολος Παύλος και μίλησε για τον άγνωστο Θεό στην Πνύκα και οι δύο έγιναν χριστιανοί. **Ο Παύλος χειροτόνησε τον Ιερόθεο, πρώτο επίσκοπο Αθηνών. Ο δάσκαλος μύησε τον μαθητή στα άρρητα μυστήρια του Θεού και εκείνος κατέγραψε τις διδασκαλίες στο περίφημο έργο του «Περί θείων ονομάτων».** Όταν κοιμήθη ο άγιος Ιερόθεος, ο Διονύσιος τον διαδέχθηκε στον επισκοπικό θρόνο της Αθήνας. Συνέχισε να γράφει και να διαμορφώνει την χριστιανική θεολογία με τρόπο αποφαστικό, αρνούμενος να εξαντλήσει την αλήθεια του Θεού στην έκφραση των λέξεων που είναι πεπερασμένες. Δανείστηκε την φιλοσοφική γλώσσα, αλλά φανέρωσε ότι η μωρία του σταυρού εμώρανε την σοφία του κόσμου. Ο Χριστός είναι πέραν παντός ονόματος και πάσης ουσίας, κατοικεί απαθώς στον υπέρφωτο γνώφο, φανερώθηκε εν σαρκί και μας κατέστησε κοινωνούς του απροσίτου φωτός Του. Πριν κοιμηθεί ο άγιος Ιερόθεος μεταφέρθηκε μαζί με τον άγιο Διονύσιο στα Ιεροσόλυμα και παραστάθηκαν στην κοίμηση της Θεοτόκου και γι' αυτό και ο άγιος Ιερόθεος συνέταξε ύμνους μοναδικούς. Ο άγιος Διονύσιος έφτασε μέχρι την Γαλλία,

κηρύττοντας τον Χριστό, και μαρτύρησε στα χρόνια του αυτοκράτορα Δομιτιανού.

Ας σταθούμε σε τρία σημεία στη ζωή των αγίων.

«Ὁ Θεός πάσχει ἢ ὁ κόσμος τελειώνει» ἦταν ἡ σκέψη τοῦ ἁγίου Διονυσίου ποῦ τὴ μοιράστηκε μετὰ τὸν δάσκαλό του ἅγιο Ἰερόθεο στὴν ἐκλειψὴ ἡλίου ποῦ συνόδευσεν τὴν σταύρωση τοῦ Χριστοῦ. Μέσα ἀπὸ τὴ φύση γνωρίζουμε τὸν Θεό καὶ τὴν ἀλήθεια. Ἡ φύση δὲν εἶναι ἀντικείμενο λατρείας, ὅπως γίνεται σήμερα ἀπὸ τὰ διάφορα οἰκολογικὰ καὶ περιβαλλοντικὰ κινήματα, ἀλλὰ ἀφορμὴ δοξολογίας τοῦ Θεοῦ ποῦ τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησεν. Τὰ μυστικὰ τῆς φύσεως γίνονται ἐξόδος πρὸς τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ ὅταν βλέπουμε τὴν πρόνοιάν Του καὶ τὴν ἀγάπην Του. Ὅταν δὲν προσπαθοῦμε ὅλα νὰ τὰ ἐρμηνεύσουμε μετὰ τὸν νοῦ μας, ἀλλὰ ἀφηνόμαστε στὴν δική Του δύναμιν καὶ παρουσίαν. Οἱ ἄνθρωποι, μετὰ τὴ δύναμιν τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης, ζητοῦμε ἀπαντήσεις κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα. Δὲν εἶναι μόνο ἡ περιέργειά μας. Εἶναι καὶ μία ἐπιθυμία νὰ φανούμε οἱ κλειδοκράτορες τοῦ κόσμου. Αὐτὸ τὸ μεταφέρουμε καὶ ἐν ὅλοις ταῖς περιστάσεσιν τῆς ζωῆς μας. Θέλουμε τὰ πάντα νὰ ἐρμηνεύονται. Ὅμως ἡ πίστις στὸν Θεό γίνεται ἐμπιστοσύνη καὶ γιὰ τὰ ὅσα δὲν μποροῦμε νὰ ἀντιληφθούμε. Κι αὐτὸ μας σώζει, διότι ἀφήνει τὴν ὑπαρξὴν μας χωρὶς τὴν αὐτάρκειαν μιᾶς γνώσεως ποῦ δὲν τῆς ἐπιτρέπει νὰ ἀνοιχθεῖ ἐν αἰῶνι.

Ὁ δάσκαλος δίδαξε τὸν μαθητὴ προφορικὰ γιὰ τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἄφησε νὰ ἀποτυπώσῃ ὁ ἴδιος μετὰ τὴν πέναν καὶ τὴ φιλοσοφική του γλῶσσαν τὰ ὅσα μποροῦσαν νὰ κοινοποιηθῶν. Ἔργον τοῦ δασκάλου, τοῦ γονεᾶ, τοῦ παιδαγωγοῦ εἰς Χριστόν δὲν εἶναι νὰ τὰ δώσῃ ὅλα στὸν μαθητὴ, στὸ παιδί, στὸ πνευματικὸ τέκνον, ἀλλὰ νὰ τοῦ ἀνοίξῃ τὸν δρόμον διὰ τῆς μεταδόσεως τῆς ἐμπειρίας ὥστε ὁ νεώτερος νὰ προσθέσῃ. «Εκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δεῖ ἐλαττούσθαι» (Ἰωάν. 3, 30). Αὕτη εἶναι καὶ ἡ χαρὰ τῆς κοινωνίας, τοῦ μοιράσματος. Νὰ ὑπάρχῃ πνεῦμα μαθητείας ἀπὸ τὴν πλευράν τοῦ νεώτερου καὶ πνεῦμα ταπείνωσης καὶ ὄχι ἐπαρσης ἀπὸ τὴν πλευράν τοῦ μεγαλύτερου. Ἄλλωστε ὁ ἓνας συμπληρῶναι τὸν ἄλλον.

Τὸ τρίτον σημεῖον εἶναι πῶς **οἱ ἐπιλογές μας δὲν ἔχουν νὰ κάνουν μετὰ τὴν στάσιν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μετὰ τὸ τι μας ἐκφράζει.** Ζοῦμε ἐν μιᾷ ἐποχῇ συμβιβασμοῦ μετὰ τὸ ρεῦμα τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς κατανάλωσης, τῆς υπερπληθῶρας πληροφοριῶν, τοῦ τρόπου ζωῆς. Εὐκόλῃ κάνουμε ὅ,τι οἱ ἄλλοι, χωρὶς νὰ ἀναζητοῦμε τι μας ἐκφράζει πραγματικὰ καὶ χωρὶς νὰ ἀναλαμβάνουμε τὴν ἐυθύνη νὰ παλέψουμε γι' αὐτὸ ποῦ θέλουμε νὰ εἴμαστε. Ἡ πίστις σήμερα δὲν εἶναι μόδα. Δὲν εἶναι ἐπιλογὴ τῶν πολλῶν, μολονότι δὲν τὴν ἀπορρίπτουν ἐκ ἐχθρότητος. Τὸ «ἀκουσόμεθά σου» (Πράξ. 17, 32) ποῦ εἶπαν οἱ Ἀθηναῖοι στὸν Παῦλον δὲν πτόησεν τοὺς ἁγίους Ἰερόθεον καὶ Διονύσιον. **Ἡ μωρία τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ ἀδιανόητον τῆς ἀνάστασης δὲν ἔκαναν τοὺς ἁγίους νὰ ἀκολουθήσουν τοὺς πολλούς, ἀλλὰ βρήκαν στὸν λόγον τοῦ ἀποστόλου τὴν ἀπάντησιν γιὰ τὴν ἀναζήτησιν ποῦ εἶχε ἡ ψυχὴ τους ὡς πρὸς τὸ νόημα τῆς ζωῆς, ὡς πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον, ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξιν ποῦ θέλει τρόπον γιὰ νὰ**

νικήσει τον θάνατο. Και σπούδασαν με την προσευχή, την κοινωνία με τον Θεό, την ανοιχτή καρδιά, τη θυσία και την αγάπη την αποκάλυψη του Θεού, ακόμη κι αν έπρεπε να βαδίσουν την οδό της μοναξιάς ως προς τον κόσμο. Έκαναν πράξη έτσι και την προτροπή του Χριστού: «Έσεῖς ν’ ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, νὰ κάνετε τὸ καλὸ καὶ νὰ δανείζετε, χωρὶς νὰ περιμένετε νὰ πάρετε πίσω τίποτα» (Λουκ. 6, 35), την προτροπή Του να μην συμβιβάζομαστε με τον εύκολο δρόμο, με τον δρόμο των πολλών, με ό,τι μας χωρίζει από την αγάπη και την αλήθεια.

Ας παρακαλούμε τους αγίους να μας δίνουν κι εμάς εμπιστοσύνη στον Θεό, ιδίως για όσα δεν μπορούμε να ερμηνεύσουμε, διάθεση μάθησης και ταπείνωσης και αλληλοσυμπλήρωσης εν αγάπη, ώστε να βαστάζουμε αλλήλων τα βάρη και να μαθαίνουμε ο ένας από τον άλλο και πνεύμα αντίστασης στην ομοιομορφία του κόσμου.

«Τό περιφανέστατον τῶν σῶν συνταγμάτων Ὅσιε, περί τά θεῖα θεάματα, ὁ Διονύσιος ὁ πολὺς τά θεῖα τοῖς πιστοῖς ἐκήρυξε καί τό ὑπερφυές τῶν δογμάτων σου. Μεθ’ οὗ δυσώπησον δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τήν εἰρήνην καί τό μέγα ἔλεος» (ἀπό τα στιχηρά τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Ἱεροθέου)

(Σε μετάφραση: Το πιο ξεχωριστό από τα όσα συνέταξες Ὅσιε Ιερόθεε σχετικά με τα όσα μπορούμε να δούμε από τον Θεό ο σπουδαίος ως προς την κοινωνία με τον Θεό Διονύσιος ο μαθητής σου διεκήρυξε και μαζί και τα δόγματα που συνέλαβες με την καρδιά σου και ξεπερνά το νόημά τους την ανθρώπινη φύση. Μαζί με τον Διονύσιο παρακάλεσε να δοθεί ως δώρο στις ψυχές μας η ειρήνη και το μέγα έλεος)

Κέρκυρα, 4 Οκτωβρίου 2020

Ιεροθέου Αθηνών και Διονυσίου του Αρεοπαγίτου